

El mal de ser papa

“El mal de ser papa és que, a qui li toca la tiara, està obligat a carregar amb la incompatibilitat profunda de les tres corones que porta al cap: la de la terra, la de l'església i la del cel; i per carregar amb això, cal molta finor romana. Pobre home, aquest papa 'polacco', quin pes impossible.”

El senyor papa de Roma, monarca del Vaticà i d'una vil·la a Castelgandolfo a la vora del llac, ha celebrat amb gran emoció general els vint anys de regnat. Que el Nostre Senyor, o l'autoritat que corresponga, li conserve molts anys la vida i la salut, si més no perquè això és el que hem de desitjar, plens de caritat, a qualsevol ciutadà o ciutadana. Inclòs aquest sobirà per la desaparició del qual sospiren en secret –o almenys l'esperen amb impaciència– tantíssims membres de la corporació universal que presideix. Una considerable proporció de bisbes, capellans, frares i monges i simples fidels de tropa confien que en pocs anys assistiran, en directe o per la tele, a uns funerals esplendorosos, dignes d'un pontífex romà, i a continuació podran dir ufl, quin descans!, i esperar que el vent amable de l'Esperit bufe sobre els papers del conclave i el pròxim papa no els faça patir tant. Perquè han patit moltíssim, pobra gent, amb el cor esquinçat entre el potífex superstar, sobirà del papamòbil, cap d'una església banalment triomfant, i el gran pare autoritari, patró de tot encongiment ideològic i moral, inquisidor del sexe, tancador de finestres que semblaven mig obertes, senyor de les portes del cel. El personal creient no es troba gens còmode, súbdits com són d'aquest sobirà tan humà i alhora tan inhumà, segons de quin tema tracte. Un personatge que predica amb passió contra la injustícia, i considera del tot just i necessari reprimir cruelment les poques possibilitats de plaer i de llibertat que tenim els humans. El problema és que la prèdica justa és perfectament ineficaç (de quin costat estan els poders de l'església romana, a l'hora d'*aplicar* la justícia?), però els sermons morals, és a dir repressius, sí que tenen una eficàcia directa sobre els tristos fidels: els obliguen a pecar, si és que volen traure-li una miqueta de gust a la vida, o a obeir i privar-se del gust. La realitat, ja se sap, va per un altre camí: la major part dels catòlics batejats simplement no en fa cas, pensen que el papa no hi toca, i fan la seua vida.

És molt antic, tot això, però el cas és que les esglésies d'Europa estan buides, i això és una gran pena, sobretot per raons d'estètica i d'història cultural. Ara bé, fa l'efecte que a aquest papa no li fa tanta pena com a mi,

això de veure les esglésies buides. Deu pensar, o algú li fa creure, que tot va bé en el seu gremi si ocupa espais abundants a la televisió, si omple places i camps de futbol tant a Nigèria com a Croàcia, i si té cada diumenge uns milers de turistes més o menys entusiastes per rebre la benedicció a la plaça de Sant Pere. Supose que sap què fa, però no n'estic segur. Jo en el seu lloc no em deixaria guiar per tan belles aparences. Jo, en el seu lloc, comprovaria si és o no és cert que l'església de Roma, el catolicisme, o com en vulguen dir, està en camí de convertir-se en una mena d'híbrid entre associació benèvola, empresa multinacional i quasi-secta d'il·luminats. Ho dic amb gran dolor de cor, perquè jo sóc èticament i estèticament cristià (ideològicament agnòstic, teològicament perplex), i a més cristià del ram clàssic: romà i perfectament papista. Vull dir que potser no hi ha Déu, triple i únic, però sí que hi ha sants i marededús, polifonia litúrgica, misses en llatí i la glòria de Bernini.

El problema d'aquest papa, però, és que és massa papista i massa poc romà. Si fóra més romà, més fi, més elegant, més clàssic, sabria que la seua missió era continuar el camí dels seus predecessors, que comprenien molt bé en quin món vivien. Per aquelles coses de la vida, jo, molt jovenet, era present a la plaça de Sant Pere quan la fumata blanca anuncià que teníem papa, i era Joan XXIII. Aquell home sabia molt bé on havia d'anar. Ma mare deia que era sant, i tenia raó, però Woytila no ha elevat als altars Joan XXIII sinó monsenyor Escrivà de l'Opusdei, i amb això està tot dit. Tinc una amiga romana, comtessa, d'antiga família güelfa (papistes des de fa vuit segles), vaticanista i atea, que quan parla d'aquest papa diu "*questo polacco ignorante*". I cal saber que "*ignorante*", en italià, i sobretot en l'italià de Roma, té un significat clàssic i subtil, sense relació amb els coneixements i amb la ciència. *Ignorante* és, per exemple, qui no entén els fins equilibrats de la vida. El mal de ser papa és que, a qui li toca la tiara, està obligat a carregar amb la incompatibilitat profunda de les tres corones que porta al cap: la de la terra, la de l'església i la del cel; i per carregar amb això, cal molta finor romana. Pobre home, aquest papa *polacco*, quin pes impossible. Com ha degut patir ell mateix, i com ha fet patir els altres.